

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys remissyttrande avseende promemorian Ny lag om koordineringsinsatser inom hälso- och sjukvården (Ds 2018:5, S2018/01188/SF)

Sammanfattning

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Vårdanalys) har enligt sin instruktion till uppgift att ur ett patient-, brukar-, och medborgarperspektiv följa upp och analysera verksamheter och förhållanden inom hälso- och sjukvård, tandvård och omsorg. Det är utifrån dessa perspektiv som Vårdanalys yttrande tar sin utgångspunkt.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys instämmer med promemorian i att det är ytterst väsentligt att stärka de insatser som kan hjälpa människor att snabbare komma tillbaka i arbetslivet samt att inom detta område särskilt förbättra samordningen av vårdens insatser. Det är därför positivt att flera utvärderingar visat att befintliga koordineringsinsatser – vilka promemorian förslår ska bli obligatoriska för landstingen att erbjuda – lett till en snabbare rehabilitering för patienterna. Vår bedömning är dock att det fortfarande råder viss oklarhet i huruvida ett obligatoriskt införande av koordineringsinsatser, i förhållande till andra tänkbara insatser för att främja patientens väg tillbaka till arbete, är den samhällsekonomiskt sett mest kostnadseffektiva åtgärden. Vi hade därför önskat ytterligare konsekvensanalyser av insatsernas kostnadseffektivitet samt en tydligare beskrivning av finansieringsformen för förslaget. Mot bakgrund av att myndigheten utifrån sin instruktion inte arbetar direkt med arbetsrehabilitering, vilket är det område som promemorian berör, har vi dock svårt att bedöma insatsens nytta i relation till andra tänkbara åtgärder. Detta innebär att vi väljer att varken tillstyrka eller avstyrka förslaget om införandet av obligatoriska koordineringsinsatser.

3.2 koordineringsinsatser för att främja återgång till arbetslivet

Med den nya lagen föreslås att koordineringsinsatserna ska erbjudas till patienter med särskilt behov av individuellt stöd. Vi ser att det redan i dag finns skillnader i hur landstingen valt att rikta insatserna. Vår bedömning är att det finns stor risk för att landstingen kommer att fortsätta med skilda tillämpningar av koordineringsinsatserna, även efter ett obligatorium. Vi hade här önskat ytterligare förslag för att säkerställa att behoven bedöms lika överallt genom att ytterligare precisera kriterier för vad som utgör ett behov av individuellt stöd genom koordineringsinsatser. Förslagsvis tas detta vidare

genom att relevant myndighet får i uppdrag att förtydliga detta genom föreskrifter eller på annat sätt. Därtill hade vi önskat att promemorian diskuterat hur de föreslagna insatserna förhåller sig till hälso- och sjukvårdens överordnade principer, exempelvis ser vi att det kan uppstå oklarheter gällande hur koordineringsinsatserna som direkt ska riktats till personer i arbetsför ålder förhåller sig till hälsosjukvårdens behovsprincip.

3.13 Utvärdering av de nya koordineringsinsatserna

Vi ser positivt på promemorians förslag att den föreslagna lagen ska utvärderas. Vi anser dock att detta arbete måste bör påbörjas redan vid införandet av den nya lagen så att det exempelvis utifrån en baslinjemätning är möjligt att utvärdera lagens effekter. Utöver att utvärdera hur väl insatserna leder till en snabbare återgång till arbetslivet ser vi också att det är viktigt att undersöka patienternas upplevelser av insatserna. Utvärderingen bör även ta fasta på insatsernas kostnadseffektivitet ur ett samhällsperspektiv och så långt det är möjligt jämföra koordinatörernas funktion med andra jämförbara insatser av olika aktörer i samhället.

Beslut om detta yttrande har fattats av vikarierande generaldirektör Karin Nylén. I den slutliga handläggningen har analyschefen Cecilia Stenbjörn och projektdirektören Nils Janlöv deltagit. Utredaren Peter Nilsson har varit föredragande.

Karin Nylén

Peter Nilsson